

SÈRIE: KANT.201

TEXT:

Doncs bé, el problema genuï nament propi de la raó pura es troba contingut en la qüestió: Com són possibles judicis sintètics a priori? Si la metafísica s'ha mantingut, fins avui, en un estat tan vacil·lant, incert i contradictori, només s'ha d'atribuir al fet de no haver-se plantejat abans el problema —i potser ni tan sols la distinció— dels judicis analítics i sintètics. L'existència o la desaparició de la metafísica depèn de la solució d'aquest problema, o d'una prova suficient que mostri que, de fet, no existeix la possibilitat de resoldre'l. David Hume és, de tots els filòsofs, el que més es va acostar a aquest problema, tot i que no el va pas arribar a pensar amb prou precisió ni d'una manera prou general, sinó que es va quedar encallat en la proposició sintètica de la connexió de l'efecte amb les seves causes (*principium causalitatis*). Ell va creure que mostrava que una proposició com aquesta és totalment impossible a priori.

KANT, *Crítica de la raó pura*, Introducció

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. Quina tesi defensa el text?
3. Per què depèn la possibilitat de la metafísica de l'anàlisi dels tipus de judici?
4. Quina diferència hi ha entre Kant i Hume segons el text?

SÈRIE: KANT.202

TEXT:

No hi ha cap dubte sobre això: tot el nostre coneixement comença amb l'experiència. Perquè, com es despertaria i es posaria a actuar la nostra facultat de coneixement, si no fos a través d'objectes que afecten els nostres sentits i que, o produeixen ells mateixos representacions, o posen en moviment la nostra capacitat d'entendre, a fi de comparar aquestes representacions, de connectar-les o de separar-les, i així, amb el material brut de les impressions sensibles, arribar a elaborar un coneixement dels objectes que s'anomena experiència? Cronològicament, doncs, no tenim cap coneixement previ a l'experiència, i amb ella comença tot coneixement. Ara bé, encara que tot el nostre coneixement comença amb l'experiència, no pas per això es pot dir que tot ell prové de l'experiència. Ja que bé podria ser que fins i tot el nostre coneixement experimental fos un compost de tot el que rebem mitjançant impressions i de tot el que la nostra pròpia capacitat de coneixement produeix per ella mateixa (ocasionat merament per mitjà d'impressions sensibles), addició aquesta que no distingim d'aquella matèria bàsica fins que un llarg exercici ens ho assenyalava i ens ensinistra per fer-ne la separació.

KANT, *Crítica de la raó pura*, Introducció

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. Què vol dir l'expressió "*encara que tot el nostre coneixement comença amb l'experiència, no pas per això es pot dir que tot ell prové de l'experiència*"?
3. De què considera Kant que és un «compost» el coneixement, segons les idees que exposa al text?
4. Què creus que diria Plató, ara que ja coneixes les seves teories, de les idees d'aquest fragment?

SÈRIE: KANT.203

TEXT:

Si anomenem sensibilitat la receptivitat que el nostre psiquisme posseeix, sempre que sigui afectat d'alguna manera, a fi de rebre representacions anomenarem enteniment la capacitat de produir-les per si mateix, és a dir, l'espontaneïtat del coneixement. Sense sensibilitat cap objecte no ens seria donat i, sense enteniment, cap no seria pensat. Els pensaments sense contingut són buits; les intuïcions sense conceptes són cegues. Per això és tan necessari fer sensibles els conceptes (és a dir, afegir-los l'objecte en la intuïció) com fer intel·ligibles les intuïcions (és a dir, sotmetre-les a conceptes). Ambdues facultats o capacitats no poden intercanviar les seves funcions. Ni l'enteniment pot intuir res, ni els sentits poden pensar res. El coneixement únicament pot sorgir de la unió d'ambdós.

KANT, *Crítica de la raó pura*

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. Situa la sensibilitat i l'enteniment en el context de la Crítica de la raó pura.
3. Explica l'expressió «els pensaments sense contingut són buits; les intuïcions sense conceptes són cegues». Hi estàs d'acord?

SÈRIE: KANT.204

TEXT:

L'idealisme consisteix en l'afirmació que no hi ha altres éssers que els éssers pensants; les altres coses que nosaltres creiem percebre en la intuïció serien només representacions en els éssers pensants, a les quals no correspondria, de fet, cap objecte existent fora d'aquests. En canvi, jo dic: ens són donades coses com a objectes dels nostres sentits i existents fora de nosaltres, però no sabem res del que puguin ser per elles mateixes; nosaltres no en coneixem més que els fenòmens, és a dir, les representacions que produeixen en nosaltres en afectar els nostres sentits. Segons això, confesso, doncs, que hi ha cossos fora de nosaltres, és a dir, coses que, malgrat ser-nos totalment desconegut allò que puguin ésser per elles mateixes, coneixem a través de les representacions que ens proporciona la seva acció sobre la nostra sensibilitat, i a les quals donem la denominació de cossos, paraula que significa, doncs, simplement el fenomen d'aquest objecte que ens és desconegut però que no pas per això és menys real. Es pot anomenar això idealisme? Més aviat n'és exactament el contrari.

KANT, *Prolegòmens*

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. A què es refereix el text quan afirma que hi ha cossos fora de nosaltres?
3. Defineix, segons el text, «idealisme» i «idealisme transcendental».
4. Creus que és possible conèixer les coses tal com són o creus, com Kant, que la nostra manera de conèixer les modifica?

SÈRIE: KANT.205

TEXT:

Tota llei pràctica representa una acció possible com a bona i, per tant, com a necessària per a un subjecte capaç de determinar-se pràcticament per la raó. Resulta, doncs, que tots els imperatius són fórmules de determinació de l'acció, que és necessària d'alguna manera segons el principi d'una voluntat. Ara bé, si l'acció és només bona com a mitjà per a alguna altra cosa, llavors és l'imperatiu hipotètic; però si l'acció és representada com a bona per si mateixa, és a dir, com a necessària en una voluntat conforme per si mateixa a la raó, com a un principi d'aquesta voluntat, aleshores l'imperatiu és categòric.

KANT, *Fonamentació de la metafísica dels costums*

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. Defineix imperatiu, imperatiu hipotètic i imperatiu categòric. Posa'n exemples.
3. Què vol dir que una acció és bona per si mateixa?
4. Què en penses de les tesis defensades en el text?

SÈRIE: KANT.206

TEXT:

La primera proposició és que l'acció, per tenir valor moral, ha de ser, no solament conforme al deure, sinó també feta per deure [...]. La segona proposició és aquesta: una acció feta per deure no té el seu valor moral en el propòsit que per mitjà d'ella ha de ser acomplert, sinó en la màxima segons la qual és decidida; per tant, no depèn pas de la realitat de l'objecte de l'acció, sinó simplement del principi del voler segons el qual és produïda l'acció, deixant de banda tots els objectes de la facultat de desitjar. [...] La tercera proposició, com a conseqüència de les dues anteriors, jo l'expressaria d'aquesta manera: el deure és la necessitat de dur a terme una acció per respecte a la llei. [...] Per tant, el valor moral de l'acció no rau pas en l'efecte que se n'espera, ni tampoc conseqüentment en algun principi de l'acció que necessita de manllevar el seu mòbil d'aquest efecte esperat, ja que tots aquests efectes (avantatge de la mateixa situació, fins i tot promoció de la felicitat aliena) podrien ser produïts també per altres causes i, per consegüent, no es necessitaria per a això la voluntat d'un ésser racional.

KANT, Fonamentació de la metafísica dels costums

PREGUNTES

1. Expliqueu breument la idea principal del text.
2. Explica amb paraules teves què és una màxima i posa exemples de màximes que determinen accions fetes per deure.
3. Quina diferència hi ha entre una acció feta conforme al deure i una acció feta per deure, segons el text. Il·lustra-ho amb exemples teus.
4. En què rau el valor moral d'una acció?